

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 275/2026-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti maloletej sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej zákonným zástupcom [REDACTED], [REDACTED], právne zastúpenej Advokátska kancelária Prachová & Pobijak, s. r. o., Pribinova 20, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 51Em/1/2025 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 51Em/1/2025 **b o l o p o r u š e n é** základné právo maloletej sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Maloletej sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **1 500 eur**, ktoré **j e** jej Okresný súd Pezinok **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.
4. Náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť maloletej sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Maloletá sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. apríla 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v napadnutom konaní. Zároveň sa domáha priznania primeraného finančného zadostučinenia 8 000 eur, ako aj náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že maloletá sťažovateľka je účastníčkou napadnutého konania vedeného okresným súdom, ktoré bolo iniciované návrhom na výkon rozhodnutí (uznesenia Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 59P/39/2018 zo 16. mája 2018 a rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11CoP/336/2016 zo 6. septembra 2016), ktorými bol upravený styk otca s ňou.

3. Návrh bol otcem maloletej sťažovateľky (ďalej aj „oprávnený“) podaný 11. februára 2025 na Mestskom súde Bratislava II. Uznesením zo 14. februára 2025 bol mestským súdom ustanovený kolízny opatrovník, proti ktorému oprávnený podal 21. mája 2025 sťažnosť. Uznesením mestského súdu z 28. mája 2025 bola táto sťažnosť zamietnutá. Dňa 4. júna 2025 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito s tým, že vec bude postúpená okresnému súdu z dôvodu zmeny bydliska povinnej (matky) a maloletej sťažovateľky. Návrh bol postúpený okresnému súdu 26. júna 2025. Dňa 18. augusta 2025 bola mestskému súdu zo strany okresného súdu zaslaná žiadosť o zapožičanie spisu v lehote 10 dní.

4. Okresný súd 30. januára 2026 ustanovil kolízneho opatrovníka, ktorý bol vyzvaný na vyjadrenie sa k návrhu a na vykonanie pohovoru s maloletou sťažovateľkou, a zaslal mestskému súdu urgenciu o doručenie spisu. Zároveň bol nariadený termín pojednávania na 27. apríl 2026.

5. Oprávnený (otec) podal vo veci existencie zbytočných prietáhov v napadnutom konaní vedenom okresným súdom ústavnú sťažnosť, o ktorej rozhodol ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 80/2026 z 11. marca 2026, v ktorom konštatoval porušenie práv oprávneného na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a na prejednanie záležitosti v primeranej lehote postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

6. Uznesením ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 275/2026 zo 7. mája 2026 bola ústavná sťažnosť maloletej sťažovateľky prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia maloletej sťažovateľky

7. Podstatou argumentácie maloletej sťažovateľky je námietka zbytočných prietáhov vo vykonávacom konaní, a to s prihliadnutím na skutočnosť, že okresný súd do dňa podania ústavnej sťažnosti nekonal.

8. Maloletá sťažovateľka upriamuje pozornosť na už citovaný nález ústavného súdu z 11. marca 2026 vydaný vo veci ústavnej sťažnosti podanej oprávneným, ktorý potvrdzuje existenciu zbytočných prietáhov vo veci.

9. Pasivitou okresného súdu došlo k zbytočným prietahom a rovnako tak aj k odcudzeniu maloletej sťažovateľky oprávnenému – otcovi, keďže medzi nimi dlhodobo nedochádza k styku a bližšiemu kontaktu, ktorý je nevyhnutný pre plnohodnotný rozvoj maloletého dieťaťa.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika maloletej sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

10. Na výzvu ústavného súdu sa k ústavnej sťažnosti po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vyjadril predseda okresného súdu, ktorý prípisom sp. zn. Spr. 68/26 zo 17. mája 2026 uviedol prehľad procesných úkonov vykonaných vo veci a v závere konštatoval, že na pojednávaní 27. apríla 2026 bolo rozhodnuté o prenesení príslušnosti späť mestskému súdu, a to po potvrdení informácie od účastníkov konania, že na mestskom súde prebieha konanie o úprave práv a povinností k maloletej sťažovateľke, ktoré nie je právoplatne skončené.

11. Vo vyjadrení, ktoré tvorí prílohu stanoviska predsedu okresného súdu, zákonná sudkyňa konštatovala, že pojednávania boli riadne nariadené a okresný súd vo veci konal, pričom až na pojednávaní 27. apríla 2026 sa dozvedela, že na mestskom súde stále prebieha konanie o zmene úpravy práv a povinností k maloletej sťažovateľke. Postúpenie veci mestským súdom bolo preto označené ako nesprávne.

III.2. Replika maloletej sťažovateľky:

12. Ústavný súd nevyhodnotil ako nevyhnutné vyžiadať si vyjadrenie maloletej sťažovateľky ku skutočnostiam uvádzaným vo vyjadreniach okresného súdu, keďže tieto obsahovali skutočnosti známe pre maloletú sťažovateľku zo súdneho spisu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania vo veci ústavnej sťažnosti, keďže na základe podaní okresného súdu, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce z nálezu ústavného súdu z 11. marca 2026, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

14. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

15. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria

ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, III. ÚS 695/2025).

16. Predmetom napadnutého konania vedeného okresným súdom je výkon právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia, ktorým bol upravený styk otca s maloletou sťažovateľkou v presne vymedzenom rozsahu, ktoré sa začalo na návrh oprávneného – otca na základe jeho tvrdenia, že povinná (matka) odmieta plniť súdom stanovenú povinnosť a umožniť mu s ňou kontakt. Je nevyhnutné poznamenať, že ide o prednostnú vec, kde sa predpokladá osobitná pozornosť venovaná efektívnemu a rýchlemu postupu súdu. V prerokúvanej veci ide o osobitný druh konania, v ktorom zákon (Civilný mimosporový poriadok) striktne predpisuje, ako súd musí vo veci postupovať. Navyše je nevyhnutné, aby súd konal so zvláštnou naliehavosťou vzhľadom na prípadné dôsledky, aké nadmerná dĺžka konania môže mať vo vzájomných vzťahoch detí a ich rodičov (m. m. II. ÚS 80/2026).

17. Pokiaľ ide o hľadisko skutkovej zložitosti veci, pri tomto druhu konania je potrebné pripustiť určitý stupeň náročnosti v súvislosti s potrebou dokazovania týkajúceho sa otázky dodržiavania povinností vyplývajúcich zo súdneho rozhodnutia o úprave styku s maloletou. Práve z dôvodu nevyhnutnosti zistiť, či sa povinná podrobuje rozhodnutiu, o ktorého výkon ide, môže byť takéto konanie v zásade skutkovo zložitejšie, keďže aj v dôsledku princípov materiálnej pravdy a vyšetrovacieho princípu, ktoré sa uplatňujú v civilných mimosporových konaniach, sa kladú zvýšené nároky na vo veci konajúci všeobecný súd v kontexte jeho povinnosti zisťovať skutočný stav veci, nielen skutkový, teda účastníkmi tvrdený (čl. 6 základných princípov Civilného mimosporového poriadku).

18. Ústavný súd pri posudzovaní prvého kritéria prihliadol aj na význam predmetu konania pre maloletú sťažovateľku. Vzhľadom na svoju povahu má pre ňu nepochybne mimoriadny význam, keďže jeho výsledok má podstatný vplyv na možnosť riadneho výkonu rodičovských práv a povinností k nej ako maloletej dcéry.

19. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania maloletej sťažovateľky v napadnutom konaní, ústavný súd vychádzal z chronológie napadnutého konania, pričom nezistil, že by táto svojím správaním prispela k jeho doterajšej dĺžke.

20. Napokon ústavný súd pristúpil k posúdeniu postupu okresného súdu. Napadnuté konanie začalo 11. februára 2025 podaním návrhu na výkon rozhodnutia miestne príslušnému mestskému súdu. Z dôvodu zmeny bydliska matky a maloletej sťažovateľky mestský súd postúpil vec okresnému súdu 26. júna 2025. Tým sa objektívne predĺžila celková doba konania, čo však nemožno pripísať na vrub okresnému súdu. Z chronológie napadnutého konania pred okresným súdom vyplýva, že okrem žiadosti okresného súdu z 18. augusta 2025 adresovanej mestskému súdu o zapožičanie spisu bol od 26. júna 2025 prakticky nečinný až do 30. januára 2026, keď ustanovil kolízneho opatrovníka maloletej sťažovateľke. Toho istého dňa bola zaslaná mestskému súdu urgencia, keďže spis mu nebol zapožičaný a vo veci bol nariadený termín pojednávania na 27. apríl 2026.

21. Na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 27. apríla 2026, bolo vyhlásené uznesenie o prenesení príslušnosti späť mestskému súdu, ktorého písomné vyhotovenie bolo 13. mája 2026 expedované účastníkom konania.

22. Z uvedeného prehľadu procesných úkonov vyplýva, že postup okresného súdu nie je v súlade s požiadavkou promptného vykonávania procesných úkonov v konaní s privilegovaným charakterom. Skutočnosť, že okresný súd až po viac ako siedmich mesiacoch nečinnosti pristúpil k prvému procesnému úkonu, a to ustanoveniu kolízneho opatrovníka maloletej sťažovateľke, nemôže byť už sama osebe ústavne akceptovateľná a zlučiteľná s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd v tomto smere pripomína, že § 377 Civilného mimosporového poriadku ustanovuje 6-mesačnú lehotu na rozhodnutie o nariadení výkonu rozhodnutia alebo o jeho zamietnutí, ktorá plynie od začatia konania. V sťažovateľkinej veci je zrejmé, že táto lehota nebola zo strany okresného súdu dodržaná, a to z dôvodu jeho úplnej nečinnosti v dĺžke 7 mesiacov. Možno dodať, že citovaným ustanovením sa sleduje záujem odstrániť stav právnej neistoty týkajúcej sa výkonu rozhodnutia čo najskôr, a preto je žiaduce, aby sudy postupovali bez zbytočného odkladu, k čomu v sťažovateľkinej veci nedošlo (obdobne II. ÚS 80/2026).

23. V kontexte konštatovania okresného súdu o nesprávnom postupe mestského súdu (k tomu pozri bod 11 tohto nálezu) ústavný súd opätovne odkazuje na už zmieňovaný princíp materiálnej pravdy a vyšetrovací princíp, ktoré sa uplatňujú v civilných mimosporových konaniach a podľa ktorých povinnosťou ktoréhokoľvek súdu konajúceho vo veci maloletých je zisťovať *ex officio* skutočný stav veci. Okresný súd tak bol povinný zisťovať (prednostne) aj skutočnosti majúce zásadný vplyv na posúdenie miestnej príslušnosti. Zvlášť ak ide o skutočnosti zistiteľné vlastnou činnosťou všeobecného súdu. Konštatovanie o nesprávnom postupe mestského súdu preto nemá z dôvodu existencie nesústredeného postupu okresného súdu svoj legitímny podklad.

24. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že nečinnosťou a nesústredeným postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo maloletej sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

25. Aj napriek tomu, že vec maloletej sťažovateľky nie je právoplatne skončená, ústavný súd neuložil príkaz okresnému súdu, aby vo veci postúpenia konal bez zbytočných prietáhov, a to jednak preto, lebo sťažovateľka sa uloženia tohto príkazu návrhom na rozhodnutie nedomáhala (k tomu pozri aj I. ÚS 733/2025 a I. ÚS 182/2024), a jednak preto, lebo príkaz konať v napadnutom konaní bol okresnému súdu uložený už nálezom ústavného súdu č. k. II. ÚS 80/2026-26 z 11. marca 2026.

26. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu namietaného porušenia (III. ÚS 189/2023).

27. Ústavný súd pri svojom rozhodovaní prihliadol na celkovú dĺžku konania pred okresným súdom, na obdobie nečinnosti v konaní s privilegovaným charakterom a jeho význam pre maloletú sťažovateľku, ako aj skutočnosť zanedbania zisťovania skutočného stavu veci dôležitého pre

rozhodnutie v takej základnej a zásadnej otázke, akou je miestna príslušnosť súdu konať vo veci. Na uvedenom základe ústavný súd rozhodol, že maloletej sťažovateľke priznáva primerané finančné zadosťučinenie 1 500 eur, ktoré je jej okresný súd povinný zaplatiť, a to v zmysle § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 2 výroku tohto nálezu).

28. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnej sťažnosti v časti požadovanej sumy primeraného finančného zadosťučinenia prevyšujúcej sumu 1 500 eur nevyhovел tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu.

VI.

Trovy konania

29. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania pred ústavným súdom ústavný súd vychádzal z § 73 zákona o ústavnom súde, v zmysle ktorého účastník konania na ústavnom súde v zásade sám znáša trovy takeého konania a len v odôvodnených (i) prípadoch môže (ii) podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Zákon o ústavnom súde tak nestavia právo na náhradu trov konania do nárokovateľnej polohy, ako to je v iných druhoch regulovaných právno-aplikačných procesov (napr. civilné sporové konanie, správne súdne konanie, exekučné konanie a ďalšie). Ústavný súd disponuje širokým priestorom na úvahu o tom, či vôbec priznať náhradu trov konania, a ak áno, v akom rozsahu (III. ÚS 209/2020, I. ÚS 357/2021, I. ÚS 418/2022).

30. V danej veci je ústavná sťažnosť sťažovateľky v podstate prevzatím dôvodov ústavnej sťažnosti, ktorú podal jej zákonný zástupca zastúpený tou istou advokátskou kanceláriou 20. januára 2026 a o ktorej rozhodol ústavný súd nálezom č. k. II. ÚS 80/2026-26 z 11. marca 2026. Za týchto okolností nie je priznanie ďalšej náhrady trov konania pred ústavným súdom namieste (bod 4 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu